

Dizano. Santez Eoded. Bet savet e fin an XIX^{ved} kantved.
Modernnaet eo bet an doare-skriva. Geriou galleg brezonekaet a zo, kement ha ma
vez red gouzoud galleg evid kompren. Ha viou-koukoug 'zo.

Kantik spirituel

War Buhez Santez Eoded

ginidig a eskopti Leon

War don *Gwerz Theophilus*

Klevit oll, tud yaouank a eskopti Leon,
Klevit eur werz nevez a doucho ho kalon,
Kompozet er bloaz-mañ en enor da Eoded,
Eur Zantez a Leon, hervez ma'z eo skrivet.

A gastell Tremazan, e parrez Landunvez,
Galon¹, eun dijentil euz ar haerra lignez,
A zeuas da eureuji, evid kenta pried,
Merh eur Priñs euz a Vrest, Florañsa 'oa anvet.

Bugale o-devoe, mez oll ne anvan ket :
Unan eo Sant Tangi, eun all Santez Eoded ;
O-daou pa gomañsont kaoud uzach a rezon,
Gand o mamm e oent desket da ober orezon.

Da britika 'r vertuz, chaseal ar pehed,
Da dehel diouto evel diouz serpanted ;
Ar pezh 'zo neseser a ree ar vugale,
Evid, goude ar maro, mond da weled Doue.

Hogen ar maro kriz, dinatur hag ingrat,
A lamas diganto o mamm zantel ha mad,
A roas de', siwaz, eul lezvamm villiget,
Karget euz a valis e-barz en o andred.

Eur bloaz goude maro demeuz a Florañsa,
Galon e Bro-Zaoz² ah eas d'en em renta ;
Eno eun dimezell souden a eureujas,
Uhel a galite hag euz a valis braz.

O weled kement-se, e araj a greske ;
Pa welas an noblañs a genta kalite
O toned d'e reglask evid o eureuji,

---

¹ Galon : ano tad Eoded.

² e Bro-Zaoz : ne veze ket karet ar Zaozon en amzer-ze gand tud ar Frañs.

Hag a beb avañtaj o tond d'ò asuri.

Bete vremañ Eoded 'zo bet iñdiferant,
Oll kement tra a zoufr heb neb damant ;
Mez doned da zimezi biken ne gontsantje,
Goude rei da Jezuz he horv hag heh ene.

Er feson-mañ dezañ eh adres he fedenn :
Jezuz, va gwir bried, permetit e varvfen
Kent eged birviken terri ar bromesa
Pini³ am-eus greet deoh hag a ratifian.

Ar valis euz he lezvamm a zervijas dezi
Da ampech ma rankje dond da eureuji,
O weled ez edo en eun istim ker braz,
Prest pell diouz ar hastel war ar mêz he hasas.

Eno en eun tiig hag eñ meurbed dister,
Bemdez heh orezon a ofre d'or Zalver,
Ha kalz a euvrou mad bemdez eh egzerse
En andred peb unan ha gwella ma helle.

Kalz a blahed yaouank a oa 'barz ar hanton
Dre he skol, heh egzempl touchet en o halon,
A renoñsas a-grenn da vaksimou ar bed,
En em roas da Zoue dre garantez parfet.

Erfin he breur Tangi a Bariz distroet,
E kastel Tremazan prest eo en em rentet,
Hag heb e anavezoud er zal e oa konduet,
E peleh⁴ ma oa kalz a zimezelled.

Ha pa oa gand an oll gand respet saludet,
Souden e houlennas peleh edo Eoded ;
Ker buan e lezvamm e dennas a-gostez,
O soñjal he hlaske evid ober al lez.

Neuze an dreitourez a lavaras dezañ :
« Koves ar wirionez ouzoh a zeziran :
An dimezell Eoded a zo eur plah kollet,
'Zo eur prostituet a gement a gavfet.

---

³ Pini : an hini.

⁴ E peleh : el leh

Heh opstinasion, he buhez debardet,
D'he has war ar mêz en-deus or hontregnet. »
Hag e klask, allaz, golo gand gwelloh fasilite
Gwalleur eun dimezell demeuz he halite.

O kredi re vuan, Tangi a zortias,
Gand koler ar brasa e hoar baour a glaskas.
E-kichenn eur feunteun o walhi he dillad,
Evel ma he gwelas en he galvas timad.

Eoded, pa her hlevas a gomañsas tehed,
Rag ma'z oa eñ ganti dianavezet ;
Mez eñ ouz he foursui neuze prest he zapas,
Ha gand eun taol kleze a-grenn he dibennas.

Pa oa kouezet d'an douar, o weled he bruched
Karget a lêz-kaoulet heb gouzoud ar sujed,
Diouz an amezeien neuze en em iñformas
Euz a vuhez Eoded, ar pez hen estonas.

An dud oll glaharet a lavaras dezañ :
« Bevet he-deus Eoded asur bete vremañ
Gand pep seurt santelez, egzempl vad ar hanton ;
Glahar vraz on-eus dezi euz a-greiz or halon. »

He lezvamm griz, allaz, he-deveus-hi chaset
Euz a gastel he zad hag amañ baniset
Gand pep seurt paourentez ; al lêz hoh-eus gwelet
Da zoulaji ar paour e kuz 'oa destinet.

Pa en-devoa Tangi ar wirionez klevet,
E oa dare dezañ mervel gand an despet,
Gand keuz en e galon d'he beza dibennet,
O kredi re vuan lezvamm gounnaret.

D'ar hastel e teuas da gaoud e dad Galon,
En eur skuilla daelou euz a greiz e galon ;
Pa antreas er zal e dad a rankontras,
Ker buan d'an daoulin dirazañ en em strinkas.

Eno e lavaras : « me eo ho mab Tangi,
A verit ar maro, hep kaoud neb damant din.
Allaz ! siwaz, allaz ! va hoar vuia-garet
Gand eun taol kleze am-eus bet dibennet. »

O ouela da Eoded pa oant eno o-daou,
Al lezvamm 'oa en joa, gweled oll e kañvou ;
Souden e-kreiz ar zal, Eoded a antreas,
He fenn en he daouarn, eno eh aparisas.

Eno war he gouzoug he fenn a aplikas,
Hag evel diagent outi en em stagas ;
Kerkent ouz he lezvamm e tro publikamant,
Hag evel-henn outi e komañsas parlant :

« Pep tra oll er bed-mañ en-deveus e amzer ;
Doue beteg eur poent a zoufr gand ar peher ;
O malis en-deveus souffret bete vremañ,
Ema o prepari doned d'ho punisa.

Adieu eta, lezvamm dinatur hag ingrat,
Deut eo an eur bremañ deom d'en em guitaad ;
Greet eo ahanoh, prest eo koler Doue
Da goueza war ho penn 'pad an eternite. »

Eur hren ken violant eno he hemeras,
Heh antraillou, kouezet gand he zreid, a bresas ;
Erfin gand heh araj d'an douar en em strinkas,
Hag evel ma welot he buhez a finisas.

A-zioh ar hastel ar gurun o trouzal,
A zeuas da sponta kement a oa er zal,
Ker buan o kouezas e krevas an doenn,
Hag heb ofañsi den, he loskas penn-da-benn.

An dud oll estonet a deuas da grena
O weled eun Itron demeuz a-greiz he joa
E-barz en eun iñstant e ludu 'oa rentet.
Allaz ! hag heh ene livret d'an droug-spered.

Iñkontinant Eode ouz he breur a droas,
Hag outañ publikamant evel-henn a gomzas :
« Pa em gweljhoh, va breur, me n'hoh anavezen ket,
Ar pezh a roas din gwir sujet da dehed.

Mez kuzul ol lezvamm a oun⁵ ervad brema'
Eo deoh ar sujet da zond d'am dibenna ;

---

⁵ oun : ouzon

Hag rag-se ar Werhez 'm-eus pedet a galon
Da houlenn evidoh digand Doue pardon. »

Ker buan d'an daoulin Tangi en em strinkas
Ouz e hoar a galon pardon e houlennas ;
« Pardon, va hoar, pardon d'ho peza masakret,
Va halon gand glahar a zo kazi rannet. »

He oll zakramañchou goude e resevas,
Hag e-barz eun iñstant adarre e varvas.
Neuze, gand an êlez, d'an neñv e oe kunduet,
Endra pado Doue da veza kurunet.

He horv goude a oe interet gand enor
En parrez Landunvez peurdest da vord ar mor ;
Eno he-deveus bet greet kalz a viraklou,
Abaoe 'oa heh ene er gloar euz an neñvou.

Perag, oll, tud yaouank, koulz ha santez Eoded,
Ne zentit ouz ho tud, renta dezo respet ?
Perag ne andurot pa he-deveus anduret,
Gand eul lezvamm gruel a-gement a gavfet !

Perag diouz ar pehed hag an okazion,
Ne dehit koulz hag hi hag ober orezon,
Pazeogwir ar Werhez rag an êl a spontas,
Ha Santez Eoded rag he breur a dehas ?

Perag, pa'z oh frajil evel m'eo eur pod-pri,
N'ho-pezo ket a spont hag er-mêz hag en ti ?
Rag an okazion da goueza er pehed,
E faot tehel outi, kalz a dud 'zo daonet.

O chom re dost d'an tan e teuer d'en em boazad,
O chom dindan ar glao en em hlebier timad,
Evid an okazion na gouezit ket er pehed,
N'oun⁶ nemed tri remed : tehed, tehed, tehed.

Tehit prest... ar maro bemdez a didosta,
Mar gell ho sourpreno pa zoñjoh nebeuta ;
Kalz euz a dud yaouank hoh-eus anavezet,
Hag a-greiz o yehed o-deveus diskaret.

Keuz ho-pezo neuze faot da veza heuliet

---

⁶ N'oun : n'ouzon.

An egzempl a vertuz euz a Santez Eoded ;
Komañsit eta bremañ da veva evelti,
Hag e viot en neñv kurunet koulz hag hi.

Pelloh eta pa viot gand ho tud gwall dretet,
Ouz kastel Tremazan troit prest ho spered :
Gand he lezvamm eno, petra 'soufr Eoded,
Soñjit ha grit evelti, gand Doue 'viot paeet.

Ar werz-mañ 'zo dediet da yaouankiz Leon,
En pehini⁷, mar keront, e kavint ar feson
Da bratika ar vertuz, kared Doue a galon,
Dre egzempl ar Zantez bevet en o hanton.

Itron Santez Eoded, bezit alvokadez
Da yaouankiz Leon, heulia 'rint ho puhez.
Oll, gwella ma hellint en amzer da zoned,
Setu amañ ar hontrad ganto oll gwarantet.

Etrezom, tud yaouank, a eskopti Leon,
Pelloh e prometom demeuz a wir galon
Imita ar vuhez euz Santez Eoded,
Evid goude 'r maro mond d'an neñv d'he gweled.

---

⁷ En pehini : en hini.